

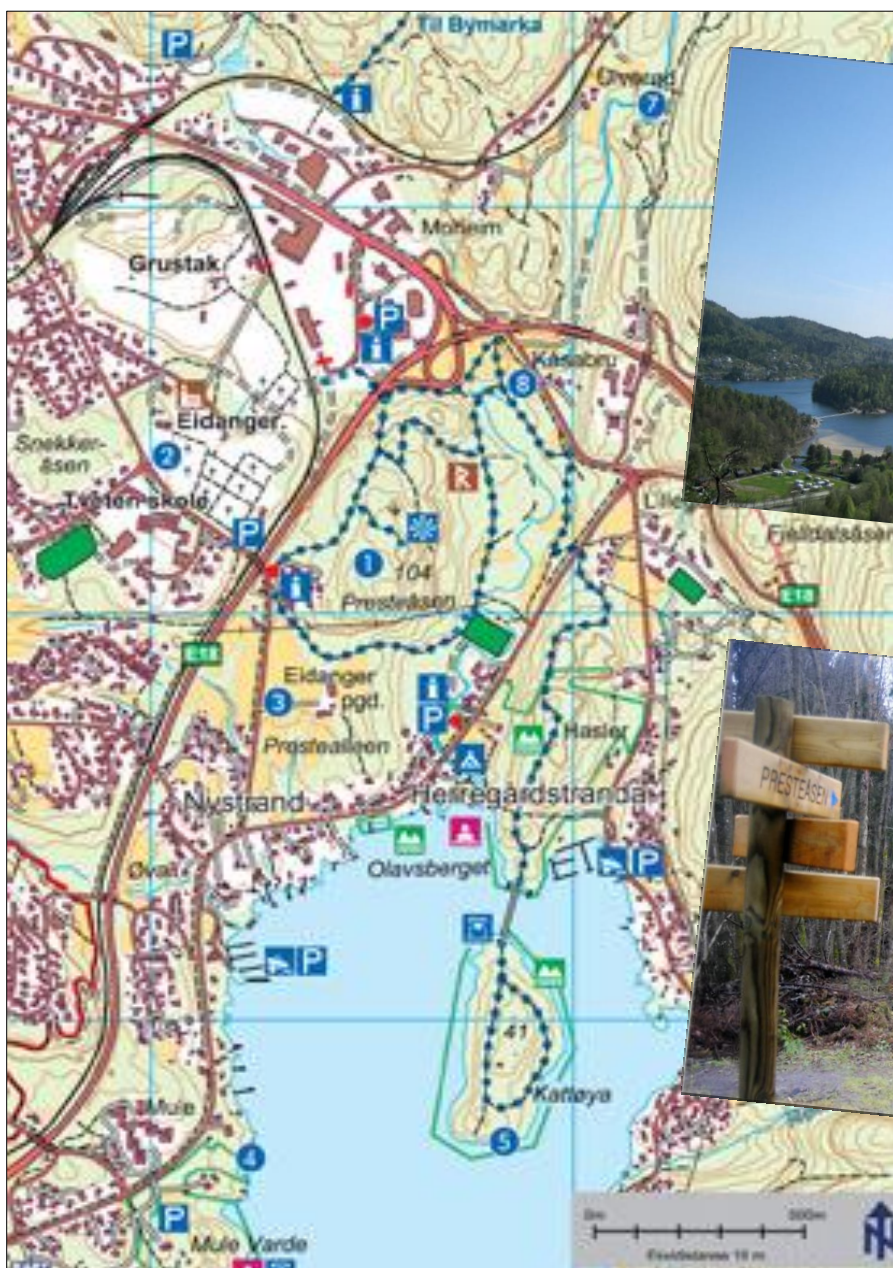


Rapport fra  
Porsgrunn Rotary Klubb

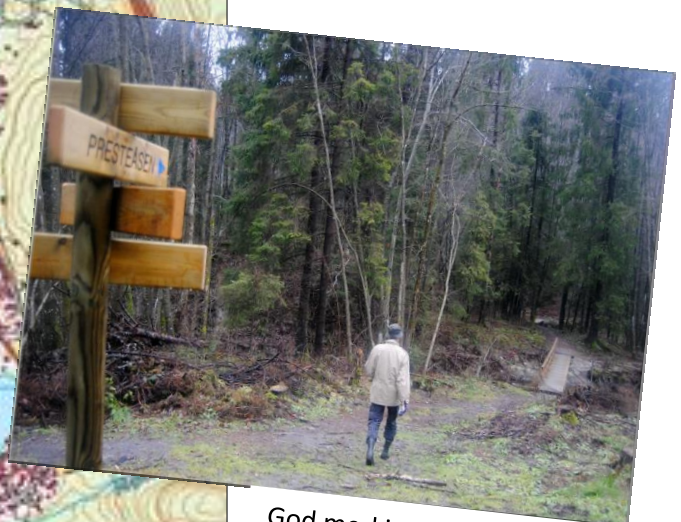
# Presteåsen



et nærmiljøprosjekt  
2008 – 2012.



Vakker utsikt fra Presteåsen



God merking – fine stier

## Våre visjoner 15. februar 2008:

### Prosjekt Presteåsen

TUR, NATUR, KULTUR - EN HELSEMIKSTUR

BAKGRUNN: Samfunnskomiteen i Porsgrunn Rotaryklubb har opp gjennom tidende gjennomført flere prosjekter der natur og kultur i nærområdene har stått i fokus. Allerede sist på 1930 tallet var klubben en av initiativtakerne til fredningen av det imponerende fornminnet Mølen i Brunlanes med de velkjente gravrøysene av rullestein.

Tidlig på 1990-tallet tok klubben initiativet til Frierstien mellom Herøya og Brevik som senere ble ferdigstilt i samarbeid med Porsgrunn og Omegns Turistforening. I 1997 ryddet, merket og opparbeidet klubben "Presteveien" fra Norddal i Bjørkedal til Siljan grense, en kultursti på nærmere 7 km. Veien har røtter tilbake til tiden etter svartedauden da Siljan og Eidanger ble slått sammen til et prestegjeld.

PRESTEÅSPROSJEKTET. For mange år siden foreslo vårt seniormedlem, tidl. ordfører Harald Moen, å utvikle området ved Presteåsen/Herregårdsbekken som et opplevelsesområde for natur og kultur både for nærområdet, skolene og turister langs E 18. Oppgaven ble vurdert til å være i største laget for klubben, men tanken ble aldri helt forlatt. Høsten 2007 befarte noen av klubbens medlemmer Presteåsen-området sammen med medlemmer av fornminnegruppa Gymir og turistforeningen. Turistforeningen merket høsten 2007 en sti mellom Telemarksporten/Tveten Skole og til Kattøya.

Mye har skjedd i området siden ideen ble unnfanget. Den moderne E18 krysser nå området i nord, der er bygget parkeringsplasser, butikker og serviceanlegg samt et utmerket serveringssted inntil området, som nå besøkes av tusener hvert år. Med utbygging rundt området er skogen blitt et viktig lekeområde. Nær ved ligger barneskolen og ungdomsskolen på Tveten som hører til de større i kommunen. Ved fjorden er Herregårdstrand/Olavsberget, noen av distriktets mest benyttede badesteder. Nylig ble bygget flytebru til Kattøya, noe som ytterligere har øket tilstrømmingen til området. Brua har blitt en yndet fiskeplass og det arbeides nå med et prosjekt for båtutleie der brua lander. Dette skal bygges opp via Idrettslinjen på Porsgrunn videregående skole og tiltaket Kystled i Telemark. Elva gjennom området er et spennende objekt for naturinteresserte, men pga ras fra sidene er området i dag temmelig utilgjengelig. I 1790 ble postveien til Sørlandet lagt nord for Presteåsen. Det gamle veilegemet kan inngå i en fin sti med muligheter for universell utforming slik at også rullestolbrukere kan ta seg fram fra parkeringen ved Telemarksporten og helt ned til badeplassen ved Herregårdstrand.

Porsgrunn Rotary Klubb har nå besluttet at man vil igangsette prosjektet med å oppruste området slik at det blir tilgjengelig til fots, med rullestol og sykkel. Det skal tilrettelegges med god informasjon om tur/stier, kultur og naturhistorie og det skal bli rasteplass på noen gode utsiktspunkter. Et viktig poeng blir å få denne info på plass ved serviceanleggene for biltrafikken. Her er god parkeringsmulighet, og vi ønsker å tilby bilistene spaserveier i trivelig natur for å få et avbrekk i bilkjøringen. Stedet ligger strategisk fint til siden det ligger med ca halvkjørt distanse mellom Oslo og Kristiansand. Målet er å utvikle området med hjelp av bredest mulig tilslutning fra frivillige organisasjoner. Både fra Friluft- og Miljørådet, fra friluftslivsorganisasjoner, historieinteresserte, Skogselskapet, og Fylkesmannens Miljøvernavdeling er det vist positiv interesse for prosjektet. Et meget stort arbeid må utføres. Men vi rår nå over så mye kompetanse og ressurser for dugnadsarbeid at vi kan igangsette den endelige planleggingen med landskapsarkitekter og avtaler med grunneiere (kun offentlige) og Porsgrunn kommune som planmyndighet, fylkeskommunen vedr de arkeologiske interesser og Fylkesmannens miljøvernavdeling vedr naturforholdene i og ved elva. På denne bakgrunn søker vi om de midlene utover egenfinansiering som vil medgå til innkjøp av materiell og tekniske tjenester som vi ikke kan påregne å skaffe som gaver og dugnadsarbeid.

Porsgrunn 15. februar 2008  
for Porsgrunn Rotary Klubb.  
Jan W. Sørensen  
President 2007-08



# Presteåsenprosjektet 2008 -2012:

## Prosjekt Presteåsen

TUR, NATUR, KULTUR - EN HELSEMIKSTUR

Porsgrunn Rotaryklubb søkte våren 2008 Sparebankstiftelsen DNB NOR om finansiering av et stort og ambisiøst prosjekt for det sentrale nærområdet Presteåsen i Porsgrunn. Siden området ligger ved siden av rasteplassen Telemarksporten på E18, midt mellom Oslo og Kristiansand, så trodde vi også på muligheten for å legge opp til trimløyper for sjåførere og bilpassasjerer som ville strekke litt på bena i hvilepausen. Prosjektet hadde en ramme på ca. 1,5 mill. kroner

### Historien.

Området omkring Presteåsen og selve åsen har vært i bruk av mennesker fra steinalderen av. Boplasser med flintavslag og branngroper er avdekket av arkeologene, steinsettingen på sletta øst for åsen er kanskje rundt 2000 år gammel, og de mange gravhaugene i området stammer fra vikingtid. Hulveiene som krysser området, vitner om trafikk gjennom flere tusenår. Selv i dag er dette et av trafikknutepunktene i Telemark.

Den første "Sørlandske postvei" ble lagt ved Presteåsen i 1790, kjøreveien ble lagt etter rideveiens trasé i 1854, og fundamentene etter Kåsa bru over Herregårdsbekken er fortsatt i bruk for gangbrua på stien til Herregårdstrand, Olavsberget badeplass og Kattøya. Nå ligger veikrysset "Telemarksporten" på E18 der gamleveien gikk. Jernbanen til Brevik fra 1895 passerer i ytterkanten nord for nærområdet, og den nye Vestfoldbane-traseen vil gå gjennom området og i tunnel gjennom Presteåsen.

Presteåsen er den grønne lungen midt i denne trafikkjungelen, og 8-10 000 mennesker kan benytte dette som sitt nærområde innen gangavstand. Tveten-skolene har Presteåsen som sin hundremeter-skog, og det lokale idrettslag benytter stiene som treningsløyper.

### Hva Prosjekt Presteåsen har medført:

Flere nye stier og bruer over bekken, nye rasteplasser er i bruk, og i glatte og bratte stier er bygget trappetrinn som har lettet adkomsten. På tre innfallspunkt er oppsatt informasjonstavler med kart og tekst som forteller om områdets severdigheter og opplevelsespunkt. I tillegg er det trykket egen info-folder som er distribuert til 2-3 000 husstander innen Tveten skolekrets

To ganger i prosjektperioden har det, i samarbeid med Turistforeningen og avisen Varden, vært arrangert Turpasstur i området med et deltakerantall på 350 og 500. Alle de blåmerkede stiene er merket etter DNTs merkestandard og er allerede i god bruk. DNT/Barnas Turlag vil benytte Presteåsen og rasteplassene som samlingspunkt for nærområdeaktivitetene.

"Nisser i skogen"-arrangementer har vi avviklet to ganger. Med ordføreren i spissen og godt oppmøte for øvrig ved nissearrangementet 2. søndag i advent 2011, synes det å ha blitt opprettet en årlig tradisjon for bruk av områdets idylliske raste/bålplasser til et attraktivt førjulsarrangement.



## RELAX-LØYPE.

Dette er et tilbud ut fra parkeringen ved rasteplassen på Telemarksporten/Moheim.

Denne kom i bruk høsten 2011. Sjøfører som vil slappe av litt og samtidig trekke frisk luft, blir her tilbudt to løypealternativ på ca. 1 og 2 km for å strekke på bena.

Den korteste løypa (rød) kan man gå i vanlige sko på grusdekke. Den lengste varianten er litt mer krevende, er noe kupert og krever joggesko med skikkelig sålemønster.

## Naturen og utbygging bød på problemer.

Naturen kunne vi lite gjøre med. Skogen på sletta sør og øst for Presteåsen var blitt tilplantet med fremmed art for ca. 30 år siden (harz-gran). Denne skogen var i ferd med å bli ødelagt, trærne råtnet og tørket ut. Tidlig i prosessen ble vi klar over at det kunne bli aktuelt å hugge alt og plante nytt.

I samarbeid med grunneiers skogforvalter ble området befart i 2009. Dette for under hugsten å ta vare på stinettet og severdighetene på området. All hartz-gran er nå hugget og nyplanting er foretatt. Stier og merkingen ble tatt godt vare på, og alt ble ryddet etter den store hugsten. Dette forsinket vårt arbeid med området i et helt år. I 2010 ble det også klart at den nye traséen for Vestfoldbanen skal påbegynnes og vil føre til et større anleggsarbeid tvers gjennom området. Gravingen i denne forbindelse på sommeren 2010 og 2011 førte også til forsinkelser.

I øyeblikket er det et område innen Presteåsen-arealet som fortsatt er under overvåking fra arkeologene. Jernbaneprosjektet har registrert at Presteåsen er utviklet til nærområde for friluftsliv, og reguleringen vil ta hensyn til hovedstien langs åsen i øst via en bruovergang på den nye jernbanen.

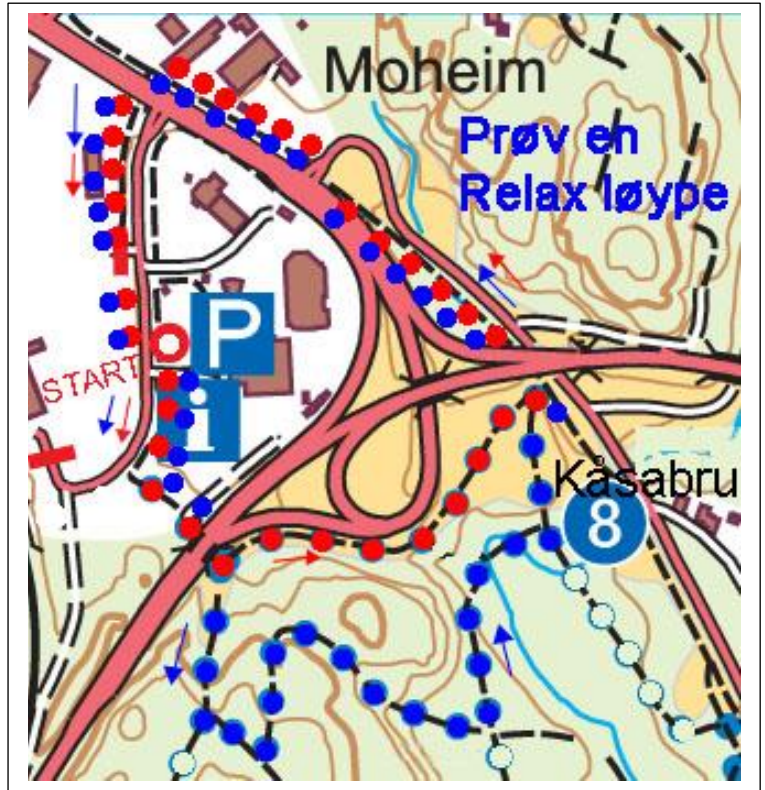
## Dugnadsinnsatsen.



Prosjektet måtte også ta rydde ved/i elva for å opprettholde vannløpet. Dette var blitt hindret av flere beverdammer og falne trær. Arbeidet krevde spesialutstyr og kompetanse, ikke minst fordi Herregårdsbekken er en av distriktets beste gyteelver for sjørørret. I samråd med kommunens miljøvernrådgiver ble det samarbeidet med Eidanger Jeger og fiskerforening som for en omforent sum ryddet elveløpet fra sjøen og inn mot Kåsa bru. Etter en storm høsten 2011 må det igjen tas et tak med elverydding. EJFF skal utføre denne våren 2012 uten ytterligere vederlag.

Samarbeidet med DNT/Telemark Turistforening førte til at vi fikk kjøpe av de info-tavlene som foreningen har laget i samarbeid med Statens Naturoppsyn og som brukes i fredningsområdene langs kysten i Telemark. Vi sparte kontantutlegg, men måtte øke dugnadsinnsatsen.

Av klubbens medlemmer har halvparten (29) vært med på dugnadene gjennom hele prosjektperioden.



Det meste fra arkitekt/prosjekteringsarbeid, sti og løype og merkeplaner til arbeid i terrenget og all administrasjon er gjort med dugnadsinnsats. Denne ble av den grunn større enn planlagt. Noen av Porsgrunn Rotary Klubbs internasjonale prosjekter (Polio +) måtte derfor tilføres kontanter i stedet for den planlagte dugnadsinnsats som skulle vært benyttet i dette Rotary International tiltaket. Presteåsen-prosjektet har også dratt nytte av gunstig prising på innkjøp fra lokalt næringsliv.

### Oversikt dugnadstimer.

	2008	2009	2010	2011	Sum
Løyper/rydding	48	96	44	48	236
Merking	6	12	6	3	27
Trappebygg		64	31	12	107
Bro planl.		15			15
Bro. Materiell ansk.		24			24
Brobygg		90			90
Infotavl/montering			36	12	48
Oppsett info/rastepl.			42	50	92
Møter/planlegging	5	15	10	5	35
Progr./arrangement		24		24	48
Brosjyre				10	10
Grafisk				28	28
Adm./kontroll/regnsk.	12	24	29	36	101
Sum	71	364	198	228	861

### Prosjektet noe forandret – penger spart.

Egentlig var det i det i de opprinnelige planer lagt opp til steinsetting langs en vanskelig del av Herregårdsbekken. Siden tilgangen på kontante midler ble halvert, og det heller ikke ble anbefalt av sakkyndige på grunn av rasfare, så ble funnet en løsning med broer.



En universelt utformet veg som var lagt inn i prosjektet, ble også utelatt. Dette fordi det i et område ble en for bratt bakke, og det ville bli alt for store kostnader til +inngrep i naturen for å utjevne dette.

I forbindelse med jernbaneutbyggingen i området vil man likevel på et senere tidspunkt kunne realisere denne saken. Dette er ikke lagt inn i nærværende prosjekt.

Oppsett av rasteplasser måtte forandres fra det planlagte innkjøp av sittegrupper. Siden Presteåsen er blitt et registrert fornminne, er det ikke tillatt oppsett av rasteplasser der. Vi valgte derfor å legge til rette med tømmer fra skogen omkring og har lagt ut, med ren dugnadsinnsats, bålplatt og solide sittestokker som erstatning for ferdigproduserte utendørsmøbler. Denne løsningen har blitt både naturvennlig og attraktiv for grupper som besøker området. Da rasteplassutforming med utendørsmøbler ble uaktuelt, kunne vi også droppe kostnader til arkitekt.

## Regnskapsoversikt for innkjøp Presteåsenprosjektet 2008 – 2011.

	OPPR. BUDSJETT <sup>1</sup>	REV. BUDSJETT <sup>2</sup>	REGNSKAP KR.
Landskapsarkitekt/kartarbeid	40 000		
Info-tavler/stativer/skiltstolper <sup>3</sup>	175 000	60 000	<b>30 519</b>
Bruer og klopper	60 000	50 000	<b>46 955</b>
Rasteplasser / Sittegrupper	48 000	30 000	
Gravearbeider / steinsetting elvebredd	240 000		
Informasjonsfolder	23 000	8 000	<b>6 745</b>
Oppsett/grafisk arb. Info-plansjer <sup>3</sup>	16 000	3 000	<b>18 190</b>
Vei for rullestolbrukere	170 000		
Adm./prosjektstyring/regnskap	75 000		
Sosiale tiltak	30 000	30 000	<b>3 101</b>
Skog/elverydding	20 000		<b>28 560</b>
Diverse og uforutsett	88 000	19 000	<b>(500)</b>
Kompensasjon Polio Pluss / The Rotary Foundation		100 000	<b>100 000</b>
Avsetn. for arrangementer/vedlikeh.			<b>41 430</b>
<b>Sum kostnad</b>	<b>985 000</b>	<b>300 000</b>	<b>275 000</b>
<b>Tilskudd fra Sparebankstiftelsen</b>		<b>400 000</b>	<b>275 000</b>

<sup>1</sup>) Budsjett ved opprinnelig søknad 2008.

<sup>2</sup>) Budsjett ved tildeling av midler fra Sparebankstiftelsen og etter prosjektevaluering 2009.

<sup>3</sup>) Disse poster må sees i sammenheng. Budsjett kr 63 000. Regnskap kr. 48 709.

Porsgrunn 15. februar 2012.  
Gunnar Nielsen  
Prosjektregnskapsfører.

Revidert:  
Tore Lillefjære  
Kasserer PRK.

Regnskap m/originalbilag innleveres DNB, Porsgrunn v/banksjef Jørn Frønes

### Avsluttende kommentar til regnskap.

Prosjektledelsen så utviklingen gikk i retning av større dugnadsinnsats og betydelige innsparinger ellers ut fra gunstige innkjøp og velvillige leverandører. Man anmodet derfor ikke om utbetaling av hele det tildelte beløp. Vi fikk i alt overført kr. 275 000 til prosjektkontoen i DNB, Porsgrunn.

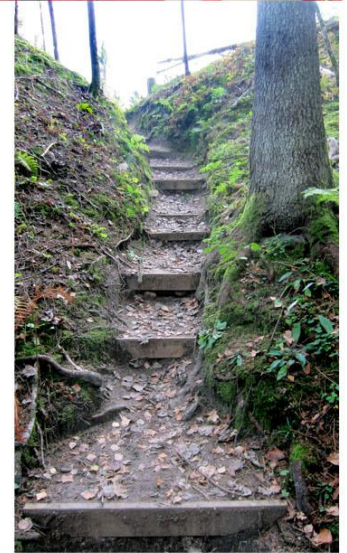
Vi har allerede sett at nærområdet er utsatt for noe hærverk på skilting og merking. Dette trenger til snarlig reparasjon, når det er begått. Det har også vist seg viktig å drive aktiv markedsføring av området gjennom arrangementer og opplegg spesielt rettet mot lokalområdet. Dette skaper positiv holdning til stedet og hele prosjektet.

For å sikre fremtiden og holde prosjektet godt vedlikeholdt og levende, både innen Porsgrunn RK og i lokalsamfunnet, har man avsatt kr. 41 430. Midlene vil bli forvaltet av Porsgrunn Rotary Klubb v/kasserer.

Porsgrunn 20. februar 2012  
Kjell Ivar Brynsrud  
Prosjektleder.



**Presteåsen nærområde, Eidanger**  
 Lørdag 17. sept. kl 13.00.  
 Åpningsarrangement ved Telemarksporten.  
 «Kultursjef Gina Winje»  
 Vær kledd for en liten rundtur i spennende  
 terreng. Alle velkommen.  
 Sparebankstiftelsen DnBNOR Porsgrunn Rotary Klubb



FOTOMONTASJE: KIB

# TUR - NATUR - KULTUR --- EN HELSEMIKSTUR



1. INFO-tavle
2. Kultursjefen åpner
3. Oldtidsminne
4. Herregårdstrand
5. Ut på tur i vakker natur

Ha en god tur!

Med hilsen  
Porsgrunn Rotary Klubb



Takk til grunneier Opplysningsvesenets fond  
og til Sparebankstiftelsen DNB NOR  
som finansierte Prestesåsen prosjektet.

